

שוקי שטאובר / יהושע בדרכים

Shuki Stauber
Joshua on the roads

עריכה לשונית: נורית שי
עיצוב עטיפה ועימוד: סטודיו רובין
ניהול הפקה: אבי ליפשיץ - אות הפקות

נדפס בישראל תשפ"ה @ 2025
על ידי יהושע שטאובר - ספרי ניהול ועסקים
דוא"ל: shuki@shukistauber.co.il
אתר הבית: www.shukistauber.co.il

@ כל הזכויות שמורות ליהושע שטאובר

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר, כל חלק שהוא מהחומר הכלול בספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחבר.

שוקי שטאובר

יהושע בדרכים

"וַיִּסְעוּ... וַיַּחֲנוּ..."

(שמות י"ד פסוק א')

המסע

7		פרולוג
29	מסלוניקי לפאטרס	חלק ראשון
71	מקורפו לקוטור	חלק שני
109	מוונציה לבארי	חלק שלישי
151	מלצ'ה לקטאניה	חלק רביעי
185	מדוברובניק לזאגרב	חלק חמישי
223	מברייטון לגלזגו	חלק שישי
278		מסלול המסע

פרולוג

משחר נעוריי אני נע ונד.

עוד בטרם מלאו לי תשע שנים נפרדו דרכיהם של הוריי. בשנות ה־60 של המאה ה־20 גירושין לא היו חידוּן נפוץ. אבי נישא בפעם השלישית, ואשתו הטרייה לא אבתה לשמוע על ילד נוסף שיסתובב בביתם החדש, לאחר שבתם המשותפת נולדה. עזיבתו של אבי ניחתה על אימי, ניצולה ויתומת שואה, כרעם ביום בהיה היא לא הייתה מסוגלת להתמודד לבדה עם שני ילדים קטנים ודינמיים. בהיותי הבכור נקבע כי איִשָּׁלח להתגורר בפנימייה.

ישבנו, אימי ואני, על ספסל רחוב. היא הגישה לי את המאכל האהוב עליי, תותים בשמנת, ואמרה שהיא ואבי נפרדים, ושהחליטו לשלוח אותי למוסד בשם "אחוזת שרה" – פנימייה דתית לבנים בשיכון ה"א בבני־ברק.

גם בתשע השנים שקדמו לאירוע מכונן זה נדדנו בין כמה בתים. האחרון היה ברחוב סוקולוב שבבני־ברק. גבעה קטנה חצצה בינו ובין בית הספר הממלכתי־דתי "מעלות", שבו למדתי בכיתות אל"ף, בי"ת וגימ"ל.

שנתיים גרתי ב"אחוזת שרה", ולמדתי בבית הספר הממלכתי־דתי הסמוך, "שאר יישוב". חבשתי כיפה ולבשתי ציצית. אמרו לי שיש אלוהים והייתי משוכנע שזה נכון. השטחים הציבוריים בפנימייה כללו חדר אוכל ובית כנסת. בכל חדר מחדרי המגורים גרו שמונה ילדים.

לא אהבתי להיות שם. אני אינדיבידואליסט מבטן ומלידה, וזקוק לפינה השקטה שלי. תנו לי לקרוא ספר ועזבו אותי במנוחה. מה לי ולעשרות הילדים שהתרוצצו סביבי ולמדריכים שחילקו לי הוראות מבוקר עד ערב?

אימי החלה להסתגל לחיים לבד, ומצוקתי נגעה לליבה. היא ניאותה להחזיר אותי הביתה, הפעם לרמת־גן. בכיתה ו"ו כבר למדתי בבית הספר הממלכתי "הלל". לא הייתה לי שום בעיה עם המעבר מאורח חיים דתי לחילוני. הוריי היו ונתרו חילונים למהדרין. לאימי הספיקה שנה אחת כדי להבין שהתיק הזה גדול עליה בכמה מספרים. בעצה אחת עם אבי הוחלט שאצא לנדוד שוב ברחבי הארץ. בכיתה ז"ן כבר הייתי ילד חוץ בקיבוץ כיסופים שבדרום הארץ. גם שם לא מצאתי את מקומי. אינדיבידואליסט וקיבוץ לא הולכים יחד, לבטח לא בשנות ה־60 של המאה ה־20. מכיסופים עברתי לקיבוץ צובה שבהרי ירושלים – אולי הבעיה הייתה בקיבוץ הספציפי ההוא ולא בשיטה. גם בצובה זה לא באמת עבד, אף ששם הרכיבו כיתה מיוחדת שרוב תלמידיה היו ילדי חוץ. שרדתי בקיבוץ זה שנתיים, בכיתות ח"י"ת וט"י"ת. בכיתה יו"ד למדתי בפנימיית הכפר הירוק, שם כבר מצאתי איכשהו את מקומי, את האיזון של להיות עם חבר'ה אבל גם לבד.

גם כשבגרתי, נישאתי ונולדו לי ילדים לא גרתי לאורך זמן במקום של קבע. מעולם לא התגוררתי באותו בית יותר משבע שנים, ומעולם לא גרתי בדירה שבבעלותי. למותר לציין שגם נישואיי לא החזיקו מעמד. אופיי ונסיבות חיי הביאו לכך שארעיות ותנועה מתמדת הפכו לי לדרך חיים.

ההחלטה לטייל בעולם ללא מגבלת זמן

מחשבות על מסע סובב יבשות כדרך חיים אחרת כבר צצו במוחי בעבר, אבל תמיד היו דברים חשובים יותר, משפחתיים ומקצועיים, או אילוצים חיצוניים, כמו מגפת הקורונה, שדחו את יציאתי לדרך.

במהלך 22 השנים שקדמו לשנת 2022 כתבתי 17 ספרים. בכל פעם שסיימתי לכתוב ספר התחלתי לכתוב את זה שבא אחריו. היו אלו שנים של למידה, יצירה והתפתחות. עם כל ספר נכנסתי לתחומי עניין חדשים ופגשתי אנשים מעניינים, מומחים בתחומם. אחרי שהספר האחרון, "בריאות הנפש בישראל", יצא לאור, נעלם הדחף ליצור ספר נוסף. רציתי לעשות משהו אחר שימלא את חיי בתוכן ובמשמעות. נראָה לי שהגיע הזמן לממש את רעיון המסע.

ישראלים רבים חיו שנים ארוכות בחו"ל. חלקם חזרו לארץ, אחרים נעים דרך קבע בין מדינות, בין שמסיבות תעסוקה ובין שלשם ביקורים משפחתיים או סתם כי הם אוהבים לנסוע תדיר אל מחוץ לגבולות מדינתם. איני נמנה עם אף אחת מקבוצות אלו, שורשיי נטועים עמוק במדינת ישראל. המשפחה, החברים, הבסיס הכלכלי והסוציאלי שלי – כולם בישראל. היו שנים שבהן לא יצאתי כלל מגבולות המדינה. לא חשתי דחף מיוחד להגיח קצרות אל מחוץ לגבולותיה – לא לצורך חוויות חדשות, כי עבודות התחקיר וכתובת הספרים סיפקו לי אותן, ולא לצורך התאווררות, כי החירות והאיזון בין פנאי ובין עבודה, שהיו בשליטתי הכמעט מלאה, ייתרו זאת.

רק פעם אחת חייתי מחוץ לישראל, פרק זמן קצר יחסית, בין יולי 2014 לאוקטובר 2015. גרתי בברלין לצורך כתיבת ספר על הישראלים שהיגרו לעיר. דפוס חיי בברלין לא היה שונה מהותית מזה שבישראל – מגורים ממושכים בשלוש דירות שכורות, כל אחת בשכונה אחרת, שהתאימו לצרכיי.

משכך, ההחלטה לחיות בחו"ל תוך כדי תנועה הייתה מבחינתי דרך חיים חלופית, חדשה, מעניינת ומאתגרת. רוב האנשים אינם נוטים לחיות כך, לבטח לא לזמן ממושך. בני אדם מבקשים יציבות ושלווה, במיוחד בגיל שבו בורכו בנכדים ובקצבת אזרח ותיק. רבים ראו במסע שלי מעין טיול של אחרי צבא באיחור של 45 שנים. לא כך נראה הדבר בעיניי. שלא כמו אצל רבים מהמטיילים אחרי שירות צבאי, לי אין בית הורים לחזור אליו ואיני מתנייד וחי בסגנון תרמילאי. נוסף על כך, רוב המטיילים רואים בטיול שהם עושים, אפילו אם הוא ממושך, חוויה קצובה בזמן.

התאמת המסע לאופיי ולצרכיי

אני מינימליסט. יש לי כל שאני זקוק לו, וחשוב מכך – אין לי את שאיני זקוק לו. אין לי בגדים וחפצים שאינם בשימוש. לאחר שהוריי הלכו לעולמם פניתי עשרות ארגזים ושקי ניילון גדולים ומלאים מהדירות שבהן חיו. עונג זה ייחסך מילדיי, צפוי להם מיון קצר ותכליתי. כבר לפני יותר מעשור נפטרת ממכונית, יונדאי סונטה מעוגלת דפנות, המודל הראשון של הדגם, לאחר שנכחתי, כמי שגר באזור מרכזי ליד מתחם הבורסה ברמת-גן, שרוב הזמן היא ספונה בחניה. העדפתי את ההליכה ברגל ואת הנסיעה

בתחבורה ציבורית על פני נהיגה. יש המחזיקים בכלי רכב כדי להרגיש שהתנועה שלהם אינה מוגבלת. אחרים לא רואים עצמם עולים לאוטובוס. אני מכיר כאלו וכאלו. רבים מהם לא באמת זקוקים לכלי רכב פרטי. אחרי שחזרתי מברלין לישראל צירפתי לערכת התנועה הרגלי-בוטית שלי אופניים חשמליים.

אני אוהב לעשות דברים לאט ובנחת. כשאני ממהר או פועל בתנאי לחץ איכות קבלת ההחלטות שלי יורדת פלאים. דרך פעולה כזו לא רק מפחיתה את הסיכוי שיתרחשו תקלות אלא גם מגבירה יעילות, משום שנחסך זמן רב המושקע בתיקון נזקים שמקורם בעשייה נחפזת.

אין לי בעיה להיות לבד, לעשות דברים לבד ולחוות חוויות לבד. להיות לבד אין משמעו להיות בודד. יש סביבי משפחה וחברים, אף יש מי שיעידו שאני אדם חברותי ותקשורתי. אני נהנה להיות בקרב משפחתי וחבריי, אך איני זקוק לחברותא על בסיס יומיומי כדי להרגיש בנוח. חלק ניכר מחיי הבוגרים גרתי בגפי והיו ימים שאיש, כולל אני עצמי, לא חצה את סף ביתי.

מסע של אדם כמוני צריך להיות אפוא חופשי, קל תנועה ואיטי.

רק טרולי ותיק גב

כמי שמבקש לחיות תוך כדי תנועה, לא הייתי זקוק עוד לחפצים ששימשו אותי בחיי הנייחים. תרמתי כסות ומגבות לנזקקים. כך גם בגדים שידעתי כי לא אעשה בהם עוד שימוש. מסרתי רהיטים שליוו אותי שנים, כמו גם כלי מטבח וכלי עבודה בסיסיים. סירים ומחבתות כבר לא אצטרך, גם לא פטיש ומברג. בתוך זמן קצר עברו מרבית חפציי לידיים אחרות.

נוסע יחיד בעל תודעה מינימליסטית אינו צריך הרבה יותר מטרולי ותיק גב קטן. את הטרולי אפשר להעלות למטוס, אין צורך להתעכב ליד דלפקי הצ'ק-אין לפני העלייה למטוס ולא ליד מסוע המזוודות בירידה ממנו. אפשר להעמיס טרולי בתא האפסון של אוטובוס בין-עירוני, ואפשר לשאתו בקלות יחסית במדרגות המובילות לדירה בקומה רביעית בבניין ששוכניו לא פונקו במעלית.

אנשים, בעיקר מקבוצת הגיל שלי, שבים ותוהים מולי איך אני מסתפק במזוודה קטנה שמשקלה קילוגרמים ספורים במסע ממושך. תשובתי להם גלומה בשיחה שגורה עם תוהה כזה:

תוהה: "איפה אתה שם את כל הדברים שאתה לוקח איתך?"

אני: "מה לדעתך אני לוקח איתי?"

תוהה: "נניח עוד זוג נעליים, חוץ מאלו שעל רגליך. רק הנעליים תופסות שטח משמעותי בטרולי כזה קטן".

אני: "למה אני צריך עוד זוג נעליים?"

תוהה (בוהה בי וחושב קצת): "נניח שהנעליים שאתה נועל מתבלות או נקרעות".

אני: "ראשית, הן לא מגיעות למצב הזה, אבל גם אם זה יקרה במפתיע, אני מייד קונה חדשות".

תוהה: "המממ... כמה זוגות מכנסיים יש לך?"

אני: "אחד ארוך ושניים קצרים".

תוהה: "אתה לא מכבס את הארוך?"

אני: "דווקא מכבס. בימים חמים או ביום שאני לא יוצא מהבית. בטרולי יש גם מכנסי טרנינג".

תוהה: "מה עם בגדי חורף? מה עם המעיל למשל?"

אני: "בחורף, במעבר ממקום למקום, חלק נכבד מבגדי החורף נמצאים עליי, שלא יהיה לי קר. אין להם מה לחפש במזוודה".

תוהה (נשען לאחור): "בסדר, מרים ידיים. אבל אני לא הייתי נוסע ככה".

אני: "אני כן".

עיקר רכושי הנייד נע עימי. עם זאת, בארץ ממתין לי בסבלנות ארגז פלסטיק קטן. בחורף שוכנים בו מעט בגדי קיץ. בקיץ מחליפים אותם כמה פרטי ביגוד חורפיים, כמו מעיל ונעליים תואמות.

קוד לבוש

תכולת הטרולי כוללת שלוש מערכות ביגוד בסיסי: תחתונים, גרביים (קצרים בקיץ וסטנדרטיים בחורף) וחולצות טי - רובן קצרות שרוול. מדי פעם אני זורק חלק מהן וקונה חדשות, בהתאם למידת ההתרפטות או כי סתם בא לי משהו חדש. בחורף חלק מהחולצות הקצרות מתפקדות על תקן שכבת ביגוד נוספת מתחת לחולצה ארוכה.

יש בטרולי גם כלי רחצה וכפכפי גומי המשמשים אותי בעיקר במקלחת. אני עושה שימוש בעשרות חדרי אמבטיה בשנה, אין לי מושג מי דרך על רצפת המקלחות המותקנות בהם ומה מידת ניקיון הסמוי. לכן תמיד אכנס למקלחת כשלרגליי הכפכפים.

בגזרת המכנסיים יש לי שני זוגות מכנסיים קצרים וג'ינס אחד ארוך. בגזרת הנעליים - מוקסינים מבד לתקופת הקיץ ונעלי ספורט שאינן חדירות למי גשם לתקופת החורף ולמדינות גשומות.

יש לי גם תיק צד קטן, בגודל של פאוץ', שממש אותי בעיקר בקיץ. טמונים בו סלולרי, ארנק ומפתחות הדירה שבה אני מתגורר. אני עושה בו שימוש כי נוח יותר ואסתטי יותר לשאת בו את החפצים הללו, מאשר בכיסי המכנסיים. בחורף אין בו צורך כי כיסי המעיל החורפי שלי מסוגלים להכיל בנוחות ובאסתטיות לא רק אותם אלא גם מטרייה ובקבוק מים קטן.

יעדי הנסיעה

אך טבעי הוא להתחיל את המסע בהדרגה, ולא להיקלע לאתגרים מיותרים. אירופה היא יעד קלאסי לצורך זה, קרובה לישראל - למשפחה, לחברים ולצוותי חילוץ. נוסף על כך, רוב ארצות אירופה מפותחות יחסית, מה שמשפיע על איכות השירותים שאקבל בהן. אירופה גם מעניינת ומגוונת. יש בה לאומים רבים עם היסטוריה ותרבות מלוא החופן.

אין זה נכון להתרוצץ באקראי בין מקומות שונים. רצוי שיהיה קו מכוון שעושה סדר ויוצר מטרה שמעניקה למסע רובר נוסף, הישגי. לכן בחרתי במסלול שהתוו לי באדיבותם הלוחות הטקטוניים – קו החוף של אירופה הקונטיננטלית. אתחיל באיסטנבול הקרובה לישראל, ואמשיך לכיוון דרום-מערב לאורך קו החוף של היבשת עד לסנט פטרסבורג. בכל מקום אשהה ימים אחדים, ולאחר מכן אסע ליעד הבא במסלול שקבעתי. את היעדים עצמם לא קבעתי מראש. הדרישה היחידה שלי מהם היא שיהיו על המסלול או בקרבתו, ולא רחוקים מדי זה מזה, בין מאה למאתיים קילומטרים, שתיים עד שלוש שעות נסיעה בתחבורה ציבורית. קצב איטי, קונספט של "וייסעו ויחנו".

גם זה אינו עקרון ברזל, אחליט בנוגע ליעד הבא תוך כדי תנועה, לפי ההתרחשויות שנקרות בדרכי. הדרך חשובה יותר מהמטרה. השלמת המסלול המתוכנן היא רק כלי עזר, לווית חן לחיים בתנועה.

דפוסי נידות

נסיעה ברכב היא לטורח עליי. לא רק הנהיגה עצמה והצורך לנווט לבד במקומות לא מוכרים עם חוקי תחבורה מגוונים אלא גם הטיפול ברכב – תדלוק, התעסקות עם תקלות וחיפוש חניה ומקומות לינה המציעים מקום חניה. נוסף על כך, רכב הוא בועה ואני מעדיף להתחכך באנשי המקום.

הבחירה הטבעית עבורי היא לנוע ברכבות ובאוטובוסים, עדיפות לאוטובוסים. הם נוסעים לאט יותר מרכבות, לעיתים בדרכים כפריות, ונכנסים למרכזי יישובים נוספים הנמצאים על הדרך. כך אני מעשיר את החוויה התיירותית שלי ומבקר בעוד מקומות, גם אם אך לרגע. רכבת מובילה אותי מנקודה לנקודה, באוטובוס בין-עירוני אני מטייל למרות כל אלו, בין מסמכי הנסיעה ממוקם גם רישיון נהיגה בין-לאומי, למקרה שאגיע למקומות שחלופת התחבורה הציבורית בהם דלה במיוחד, ואיאלץ לשכור רכב.

בערים ובכפרים שבהם גרתי הסתובבתי בעיקר ברגל. בערים גדולות, או באלו שגרתי בהן רחוק ממרכז העיר, גם נסעתי בתחבורה הציבורית המקומית, בעיקר באוטובוסים.

רק במקרים חריגים, כמו עייפות שמקורה בהליכת יתר או התרחשות אקלימית לא ידידותית, נסעתי במוניות.

איפה אגור?

מהרגע שגיליתי את דבר קיומה של אפליקציית איירביאנבי לפני כעשר שנים, בא לקיצו מבחינתי השימוש באפשרות המלונאית. לא שוויתרתי עליה כליל, אך היא הפכה למקרה החריג.

זו לא רק שאלת המחיר. אומנם חדר בדירה על פי רוב זול משמעותית מחדר במלון, אבל כמי שאינו רוצה לוותר על נוחות ועל תחושה של בית שיש בו גם פרטיות, הנטייה שלי היא לקחת דירה קטנה משל עצמי. דירה כזו לא בהכרח זולה יותר מחדר במלון, אבל היא יותר נוחה ומעניקה תחושה של בית. הדבר חשוב במיוחד למי שאינו מגיע לנופש או לטיול של ימים אחדים, אלא נוסע לזמן ממושך, לעיתים מתגורר באותו מקום שבוע ויותר, ואינו נדרש למגוון השירותים שבתי המלון מספקים. אני מעדיף להכין את ארוחותיי בכל זמן שנוח לי וממיני מזונות שאני בוחר לעצמי.

נוסף על כך, כמו מכונית, גם מלון הוא מעין בועה. פוגשים בו בעיקר תיירים ועובדי המקום. לעומת זאת, כששוכרים דירה בבניין מגורים אומרים בוקר טוב לשכנים ולירקן שליד הבית. גם מי שמשכיר את הדירה הוא בדרך כלל תושב מקומי, ולעיתים נוצר עימו שיח לא פורמלי. עם זאת, מתרחבת התופעה של דירות להשכרה לטווח קצר כפעילות מסחרית, ובחלק מהמקרים בעלי הנכסים מנהלים את הפעילות בשלט רחוק. אני פחות אוהב את זה ומשתדל להימנע מבחירה בדירות כאלו. מניסיוני, לא רק שלא מתקיים קשר אישי אלא גם התלות בטכנולוגיה משמעותית הרבה יותר והסיכוי להתרחשותן של תקלות עולה בהתאם.

גם אפליקציית בוקינג מציעה דירות להשכרה לטווח קצר. במספר לא מבוטל של מקרים הציעה לי חלופות טובות יותר משל איירביאנבי.

תקציב

נסיעות עולות כסף. ההוצאה העיקרית, לפחות מחצית מכלל ההוצאות, היא תשלום עבור מגורים. קבעתי סכום גג של מאה יורו ללילה. בחלק ניכר מהמקרים התשלום עבור דירה נוחה, המיועדת לשניים עד ארבעה אנשים (לשניים הנוספים מיועדת בדרך כלל ספה נפתחת בסלון), הוא פחות מכך. אלו המחירים בארצות דרום-מזרח אירופה – יוון, אלבניה, קרואטיה ואיטליה. לעומת זאת, באנגליה ובסקוטלנד היקרות הרבה יותר, לבטח בתקופת הקיץ – יולי, אוגוסט וספטמבר – התפשרתי על רמת הפרטיות. בממלכה המאוחדת שכרתי בעיקר חדרים ולא דירות, אבל גם בהם כמעט לא ויתרתי על חדר רחצה ועל שירותים צמודים.

ההוצאה השנייה בגודלה היא מזון, מסעדות וקניות בשווקים ובמרכולים. להערכתי, העלות היא כרבע מכלל הוצאות המסע.

ההוצאה השלישית בגודלה היא תחבורה, כולל טיסות וביטוח נסיעות – כ־15% מכלל הוצאות המסע.

מאז נסיעתי האחרונה לחו"ל התרחש אירוע ביטוחי משמעותי – בתקופה זו זכיתי, מטעמי גיל, לתעודת אזרח ותיק. אומנם תופעה קלנדרית זו הקנתה לי הנחה של 50% בנסיעות בתחבורה הציבורית בישראל, אבל מבחינה ביטוחית הפכה אותי למבוטח בסיכון גבוה. במילים אחרות, עלות ביטוח הנסיעות שלי הוכפלה.

חלק מחברות הביטוח גם קבעו מגבלה נוספת – הביטוח לא יכול להימשך יותר מתשעים יום רצופים. משמע, נאסר עליי לשהות בחו"ל ברצף יותר משלושה חודשים. מגבלה זו לא הייתה בעלת חשיבות מבחינתי, משום שכאמור, תכננתי ביקורי מולדת בטווחי זמן פחותים מאלו.

10% הנוותרים הוקדשו להוצאות שונות, כמו כניסה למוזיאונים, רענון פריטי ביגוד בסיסי וכיוצא באלו עניינים.

נוהל התמקמות

בהגיעי למקום מגורים חדש אני נוטל עימי תיק גב קטן ויורד לסיור היכרות ראשון עם הסביבה. הסיור כולל רכישה של מוצרי מזון שירכיבו בהמשך חלק ניכר מארוחותיי. אני נהנה מתהליך הקנייה, משיטוט בין מדפי החנויות השונות, מבחירת מוצרים, מהצורך לזהות מה מסתתר מאחורי עטיפה שאינה מוכרת לי ומהאינטראקציה עם אנשי המכירה – האיש שמאחורי דלפק הגבינות או הלחם, האישה שמאחורי הקופה הרגילה או זו המפקחת על עמדות התשלום האוטומטיות.

בדרך כלל מסע רכישה ראשון כזה לא נעשה בגיחה אחת. אני ממלא את התיק הקטן במקום אחד, נניח בחנות הפירות והירקות, מעמיס אותו על גבי, הולך לדירה, פורק את הסחורה ויורד שוב, הפעם לסופרמרקט.

משום שגרתי בכל מקום במשך ימים אחדים, בחלק מהמקרים חזרתי לאותן חנויות ממכר. אז כבר הקדימו לי שלום, ועם חלק מהמוכרים גם נקשרה שיחה והוחלפו הלצות.

המודל הקולינרי של המסע

ארוחת הבוקר שלי מורכבת בדרך כלל מקפה שחור ומקערת מוזלי הכוללת פרי, שקדים ואגוזים, גרנולה ויוגורט. ארוחת הערב מושתתת על סלט יווני בהרכבים משתנים. הבסיס כולל עגבנייה, מלפפון, פלפל אדום, בצל, זיתים וקוביות של גבינת פטה. על אלו אני מזה מיץ מחצי לימון וארבע כפות של שמן זית. יש ומתווספים לסלט נתחי טונה ופרוסות ביצה קשה. לצידו מונחות שתי פרוסות של לחם מלא. לעיתים אני קולה את הלחם קלות, חותך אותו לקוביות ומוסיף אותן לסלט. מעדן.

את ארוחת הצהריים הפרוטאינו־פחמימתית אני סועד באחד מבתי האוכל הנמצאים בסביבת מגוריי או הנקרים על דרכי במהלך שיטוטיי. עם הזמן למדתי להעדיף קפטריות המוכרות מזון מוכן לאכילה. אכילה במסעדה היא אחרי ככלות הכול בילוי חברתי. אם נמצא עימי מישהו אין דילמה, אך כשאני בגפי אין לי כל צורך להמתין למלצר, לקבל הסברים וכיוצא באלו עניינים שעיקרם בזבז זמן. בקפטריות פרוסים

לפניי מטעמי המקום, אני בוחר את שמתחשק לי באותו רגע, עומס אותו על מגשי ויושב לאכול במקום או לוקח הביתה ומשלב אותו עם מטעמים אחרים – משדרג את המנה ואוכל בניחותא בביתי.

התענגות על אוכל טוב היא אחת מההנאות הגדולות של החיים.

ביקורי מולדת

ביקשתי ליצור מסגרת מסע "רבעונית" – חודשיים וחצי בחו"ל ושבועיים ביקור מולדת. הסיבה העיקרית לביקורי מולדת היא הרצון לפגוש את ילדיי ואת נכדתי לא רק על גבי מסך המחשב. אני גם רוצה לפגוש חברים טובים ובני משפחה מורחבת. נוסף על כך, מתקיימים אירועים שברצוני לקחת בהם חלק, וגם סידורים בענייני בריאות ופיננסים.

מסגרת זו אכן נשמרה עד כה באופן כללי אך לא נאכפה בקפדנות. בפועל שהיתי בישראל שלושה עד ארבעה שבועות בחודשים ינואר ופברואר, מחמת הקור האירופי, ובחודשים יולי ואוגוסט, בשל ההמולה התיירותית שרוחשת ביבשת בתקופה זו.

ישראל היא אי מדיני. רוב הכניסות והיציאות ממנה מתבצעות בטיסה. במהלך תקופת המסע המתוארת בספר זה טסתי 15 פעמים. כל הטיסות היו לכיוון אחד, והזמנתי אותן במועד הסמוך להמראה. בשום שלב לא קבעתי מראש מתי אחזור לארץ או מתי אטוס ממנה שוב. בכל המקרים ההחלטה נפלה בשבוע או בשבועיים שקדמו לכל טיסה, בהתאם להתרחשויות.

בביקורי מולדת לא עמדה לרשותי דירה משלי. לא ראיתי שום טעם להשאיר דירה ריקה במשך תשעה חודשים בשנה. לא רק השיקול הכלכלי עמד בפניי, חשוב כשלעצמו, אלא הדבר נראה לי גם לא צודק, לבטח במדינה שיש בה מצוקת דיוה החלטתי שבביקורי בארץ אשמור על מודל המגורים הקבוע שלי – בדירה בשכירות קצרת טווח.

בדקתי את אפשרויות המגורים שמציעים בארץ ענקי הרשת איירביאנבי ובוקינג. העדפתי להתגורר בחגורת היישובים שסביב תל-אביב, היכן שגרים בני משפחתי וחלק ניכר מחבריי. גיליתי מבחר דירות מצומצם ויקר להפליא. הסקרנות הובילה אותי לבחון

מה קורה בעניין זה בתל־אביב. התגלה כי כדי לגור בה למשך שבועיים באגוסט בדירה נורמלית צריך למכור כליה.

חברים שידעו שאני עומד להגיע אמרו לי להפסיק להתעסק עם שטויות ולבוא לגור אצלם בתקופה הזו. מצד אחד, ההצעה כמובן חיממה את ליבי; מצד אחר, אני אוהב פרטיות וממש לא אוהב להסתובב לאנשים בין הרגליים.

הדילמה נפתרה בכך שבין המציעים היו מי שמתגוררים בבית רחב ידיים, שפעם גרו בו גם ילדיהם שבגרו ועזבו. הללו נותרו עם קומה פנויה שעיקר ייעודה הוא אירוח של בני משפחה וחברים, גם כאלו היוצאים למסעות ממושכים בחו"ל ומגיעים מעת לעת לביקורי מולדת. להצעות אלו נעתרתי ברצון.

קבעתי לעצמי כלל נוסף בהקשר זה: אני לא נשאר אצל חברים יותר משבוע. לא מקים התנחלות, גם אם אני מוזמן בחום לעשות כן. כך שאם אני בא לארץ לשבועיים, אחרי שבוע אעבור למקום אחר, בין שלקומה השנייה בביתו של חבר אחר ובין שלדירה בשכירות.

השחקן המרכזי במגרש זה היה חברי הדגול יוסף, תושבה רב הזכויות של רמת השרון. עד מהרה הצטרפו אליו זוג חבריי רבי המעש וההוד, ענת ושאלו מקריית אונו. בשני בתים חמים ונדיבים אלו התגוררתי חלק ניכר מהזמן בביקורי המולדת בשנת המסע הראשונה שלי.

פיילוט

זהו, יש כיוון ויש מסגרת. הגיעה עת הפיילוט, הפרחת בלון הניסוי. יציאתי הקודמת מחוץ לגבולות הארץ התרחשה באמצע שנת 2019, חודשים ספורים לפני פרוץ מגפת הקורונה. נסעתי לריו־דה־ז'נרו לחודש. בתקופה זו לא יצאתי מגבולות העיר. הסתובבתי בה לאט ובנחת. אכלתי פיז'ואדה עם שרימפס ושמעתי מוזיקה במועדוני בוסה־נובה קטנים. לא חסר לי הקרנבל ולא המהומה שסביבו. בשביל אלו נוצרה הטלוויזיה.

עתה הרגשתי שיהיה זה נכון להסיר קצת אבק ולהיכנס בהדרגה לסיטואציה, לצאת לנסיעת מבחן. חימום לפני הדבר האמיתי.

באותה עת טרם גיבשתי סופית את מודל התנועה שלי. אחת האפשרויות שרציתי לבחון הייתה מגורים לתקופה ממושכת יחסית, כחודש, בערים מרכזיות באירופה.

< אתונה (Athens)

13.4.22-31.3.22

לצורך הפיילוט בחרתי באתונה – יעד נוח וקרוב שאינו בהכרח על מסלול המסע; יעד שההגעה אליו כרוכה בטיסה ישירה וקצרה יחסית מישראל. שכרתי מראש לשבועיים דירה נעימה, "עם נוף לאקרופוליס", במרכז העיר. קניתי כרטיס טיסה הלוך ושוב, ארזתי תיק נסיעות, ובבוקר 31 במרץ 2022 נחתי ב"אלפתריוס וניזלוס", נמל התעופה הבין-לאומי של אתונה.

יצאתי משערי נמל התעופה, חציתי כביש ונכנסתי לטרמינל של תחנת הרכבת. בתוך פחות משעה הגעתי לתחנת מונאסטראקי שבכיכר מרכזית שוקקת הצמודה לשכונת מגוריי המיועדת, פסירי. פעם הייתה זו שכונת פועלים אפרורית, כיום זהו אזור תוסס שבחלק מסמטאותיו זרועים בתי קפה ומסעדות, על קירותיהן ציורי גרפיטי וסובבים בהן מטיילים רבים. ברחובות אחרים של השכונה מתנהלת פעילות מסחרית ענפה בחנויות שהזמן עמד בהן מלכת.

בשעות הבוקר הגעתי לבניין שבו שוכנת דירתי המיועדת, לפני שעת הצ'ק-אין. הדייר היוצא טרם עזב אותה. משכך, התמקמתי בבית קפה סמוך, הנחתי את תיק הנסיעות מתחת לשולחן, חיברתי את המחשב לחשמל ולאינטרנט, הזמנתי ארוחה קלה, גלשתי והמתנתי שאריס, מארחי, יודיע לי שהדירה מוכנה לאכלוס.

סמוך לשעת הצהריים הודיע אריס שאני יכול לבוא. נפגשנו ליד דלת הכניסה לבניין וחצינו את מפתנה. בלובי הקטן הביט בנו בחשדנות חתול שחור פרווה. אריס ציין שהוא, החתול, דייר ותיק בבניין, ושאחד השכנים מאכילו דרך קבע. לברכתי במנוד ראש השיב ב"מיאו" רפה.

עלינו לדירה, הנחתי את חפציי על הספה וניגשתי לחלון. לנגד עיני התגלו גגות הבתים שממול. "לאן נעלם האקרופוליס המובטח?" פניתי לאריס.

הוא המליץ לי להוציא את ראשי מהחלון ולהסתכל ימינה. הוא גם ציין שאפשר לעלות לגג, שממנו ניבט האקרופוליס במלוא הדרו. מאוחר יותר, כשעליתי לגג, גיליתי שניצבים בו שתי כורסאות ושולחן. בשבועיים האלה שתיתי שם כמה כוסות קפה, בדרך כלל עם איזו עוגייה בצד.

שיתוף

זה שנים אני מפרסם דעות וידיעות על אודות עשייתי המקצועית בעמוד הפייסבוק שלי. היה ברור לי שאשתף את חבריי ואת העוקבים אחריי בפייסבוק גם בחוויות המסע הזה, משימה שנבחנה אף היא בשלב הפיילוט. תחילה חשבתי שאפרסם כל יום מעין גלויה על אודות המוצאות אותי. די מהר הבנתי שזו משימה אינטנסיבית מדי. עם הזמן קצב הפרסום התייצב על פעמיים עד שלוש פעמים בשבוע.

השיתוף מיתן לאין שיעור את תחושת הלבד הפוטנציאלית. הרגשתי שאנשים מלווים אותי במסעי, גם אם מרחוק. נוסף על כך, הכתיבה העצימה את החוויה. פרט להיבט היצירתי, היא שחזרה את האירועים שחוויתי והטמיעה אותם טוב יותר בזיכרוני.

השקעתי יותר ויותר זמן ומחשבה בצילומים. משקלם, הן בחוויית השיתוף הן בשחזור זיכרונותיי, הפך לחשוב ומרכזי.

הקטעים הבאים הם הגלויות ששיגרתי מאתונה.

חציתי את רחוב אתנס הנמתח בין כיכר מונאסטרסקי לכיכר אומוניה, ופסעתי לעבר מתחם השוק. ברחוב הבשר חלפתי בין גוויות מאונקלות של חיות. במתחם הדגים ופירות הים נזהרתי לא להחליק על הרצפה הרטובה. מפעם לפעם ניסו לצוד אותי מוכרים דינמיים בסינרים מרובבים. חלקם פנו אליי ביונית, נדמייתי להם כמקומי.

עברתי דרך דלתותיה הפתוחות לרווחה של מסעדת שוק אמיתית, לא היפסטרית - כמה שולחנות עץ פשוטים, שסביבם ישבו בעיקר יוונים ועוד סועד דמוי תייר. בצד ניצבה חזית מזכוכית של מקרר עם דלפק ובו שורה של סירים. מלצר בוגר מסונר ניגש אליי, אמר "קאלימרה" והניח סלסלת לחם על השולחן. "מה יש בתוך הסירים היפים האלה?" שאלתי אותו. "מרקים", כך הוא, "דגים, בשר, עוף או עיזים. כל אחד מהם", הסביר לי, "יכול להיות מוגש רק כציר או עם נתח מבשר החיה שממנה הותקן. על הנתח מוסיפים מחיר". "אני איש של דגים", כך אני, "נא להגיש לי מנה עם נתח של דג". הוא שרבט את המידע על פיסת נייר ונעלם במעבה המטבח. חיש קל הגיע המרק ומאחוריו מלצרנו. שלוליות שמן קטנות שייטו סביב נתח הדג. סחבתי שלוק ראשון. אחלה מרק, סמיך ועשיר טעם. "אתה רוצה להוסיף צ'ילי או לימון?" חרד המלצר לרווחתי הקולינרית. "ממש אין צורך", השבתי, "אני אוהב את המרק בדיוק בהרכב שבו הגוש". פניו העלו חיוך. "אתה נחמד", הוא אמר. חוכמה גדולה, כשטעים לי אני אוטומטית נהיה נחמד.

מרק דגים. אתונה

בתוך יומיים הבנתי שכבשנו את אתונה, לבטח את מרכזה. השפה השלטת ברחובות היא עברית, לא רק בשל גודל הקהל אלא גם משום עוצמתם הווקאלית הגבוהה של דוברי שפה זו.

שלוש דוגמאות, מיני רבות, שנצפו רק ביומי הראשון בשכונתי, פסירי:

ברחבה שלפני הכנסייה גבר עצבני זעק בטלפון בעברית על המאזין שמצידו השני של הקו, בעודו נע הלוך ושוב לאורך הכיכר הקטנה. ברחוב הסמוך חיכתה קבוצת נשים. הן קראו מרחוק למרגלית שלא תעכב את כולם עם הצילומים האלה שלה. ברחוב שלישי מסעדה הציגה לתפארה על המדרכה תפריטים בשלוש שפות: יוונית, אנגלית ועברית. וכי יכלה אחרת? לידה מתנוסס בגאון מרכז חב"ד.

למחרת לקחתי חלק בסיוור של Free Tour, עוד יוזמה חובקת עולם של אומת האינטרנט הגלובלית. לא ברמה של איירביאנבי, שזו פסגת הגאומות של כלכלת הפלטפורמה, אבל עדיין מיזם ראוי להערכה. לסיוור נרשם מראש עוד זוג ישראלי, אבל כשהגיעו לנקודת המפגש ושמעו שמדובר בסיוור שליבתו היסטורית אמר הבעל לאשתו: "אבנים בנות אלפיים שנה אנחנו יכולים לראות גם בארץ".

הזוג התנצל לפני המדריך, ארכיאולוג יווני-אמריקאי צעיר, ופרש. כך נותרתי הישראלי היחיד בקבוצה, ובכל פעם שהוזכרו היסטוריה ארץ-ישראלית או יהודית הביט בי המדריך בתקווה שאאשר את המידע.

הטיפול על האקרופוליס היה עבורי מעין עלייה לרגל. עוד כילד, לפני יותר מחמישה עשורים, התאהבתי במיתולוגיה היוונית ובהיסטוריה הקדומה של יוון. הקשר עימם החל עם האוירים המרהיבים של אנציקלופדיה "תרבות", והמשיך עם ספרים כמו "מיתולוגיה" הקלאסי של אדית המילטון. גם כבוגר לא נפרדתי מעולם יצירה שופע זה, שזכה לתרגומים מעולים בעברית, כמו העיבוד של אהוביה כהנא ל"אודיסיאה". בקיצור, סגרתי מעגל.

באקרופוליס גיליתי עד כמה היוונים זועמים על הבריטים על שגזלו מהם חלק משכיות החמדה שלהם. כך מספר לוח מידע שמוצב לצד הריסות הפרתנון:

"את הנזק החמור ביותר למונומנט עשה בתחילת המאה ה־19 שגריר אנגליה בקונסטנטינופול, שהסיר והעביר לאנגליה פסלים שהיו מרכיב אינטגרלי מהמבנה עצמו... באמצעות מתן שוחד לשומרים הטורקיים של המתחם¹... כיום הפסלים מוצגים במוזיאון הבריטי בלונדון".

על רקע זה אך הוגן יהיה מצדי להזכיר שבשלהי המאה ה־17 ירו חיילים וונציאנים על הפרתנון שהכיל כוחות צבא עותומאניים ומחסן נשק. המחסן התפוצץ והעיף את התקרה שעמדה על תילה יותר מאלפיים שנים. למרות זאת, הטורקים לא זכו לשום שלט כעוס לצד המבנה עטור התהילה. מן הסתם, בימים אלו, כשאוטוקרטים עצבנים נוטים לפלוש למדינות שכנות מסיבות מגוונות² ליוונים יש חשק קטן להתעסק עם ארדואן.

המדרחוב באתונה

1 בתקופה זו שלטה ביוון האימפריה העותומאנית.

2 הימים הם ימי פלישת רוסיה לאוקראינה.

אחד הדברים שאני אוהב אצלי הוא שיש לי חוש כיוון של עטלף חירש. זה התגלה בצבא. בתרגילי הניווט למדתי מהר מאוד לעשות שני דברים חשובים: לא לאבד קשר עין עם תרמיל הגב של זה שהולך לפניי, ולהתפלל שהוא יודע לאן הוא הולך. נכון שזה נשמע לא טוב אם אתה מפקד פלוגה, אבל כתייר זה דבר נפלא, משום שבדרך זו אפשר להגיע למקומות נסתרים שבדרך אחרת לא היו מתגלים לפניי.

נניח שהחלטתי ללכת לנשיונל גלרי (המוזיאון לאמנות מודרנית) ואפליקציית המפות של גוגל אומרת לי שתוך 25 דקות של הליכה ברגל אני שם. אדם נורמטיבי מגיע ליעד פחות או יותר בזמן הקצוב. אני לא, אני פונה ימינה מוקדם מדי. אומנם נכון שבאותו יום אני לא מגיע לנשיונל גלרי, אבל אני כן רואה את משכן נשיא המדינה ואת עצי ההדר הפורחים בחזיתו, את האצטדיון האולימפי משנת 1896 שנערכה בו האולימפיאדה הראשונה ואת הזאפיון – עוד מונומנט אתונאי, קצת פחות מפורסם, שנמצא בשיפוצים, ושיש לו גינה חביבה ובה בריכה קטנה ומגניבה עם צבי מים השטים ללא חשש שמישהו יעשה מהם מרק.

אוסף כי לטייל המתברבר יש עוד יתרון – הוא נאלץ לתקשר תדיר עם אנשי המקום כדי לברר איפה הוא נמצא, וכך הוא מעמיק את התערותו בסצנה האנושית המקומית.

תייר שמגיע מישראל לאתונה באפריל 2022 מגלה עיר זולה להפליא, בעיקר כשמדובר באוכל. אחרי שבוע באתונה הגעתי למסקנה שישראלי שיש לו דירה בתל-אביב יכול להשכיר אותה, ובכסף שיקבל עבורה יוכל לשכור דירה דומה באתונה ולחיות לא רע מהעודף.

בקבוק מים של חצי ליטר בכיכר מונאסטראקי עולה חצי יורו, שזה בערך שקל ושמונים אגורות. בתל-אביב, קיוסקאי שלוקח ממך עבור מוצר זהה גרוש פחות מחמישה שקלים משוכנע שפסלו צריך להיות מוצב בשדרת חסידי אומות העולם. קילוגרם אחד של תותים עסיסיים עולה שני יורו, שזה כשבעה שקלים. מנת אוכל רחוב של ירקות מוקפצים עם שרימפס עולה חמישה יורו ושמונים סנט, שזה בערך עשרים שקלים. עבור כדור גלידה בגביע וופל לוקחים ממך שני יורו ועשרים סנט, שזה כשמונה שקלים. הבעלים של "גולדה" מקבל התקף לב כשהוא שומע על מחיר כזה.

אדם יושב בערב במסעדה עם נוף לאקרופוליס ואוכל מרק דגים דשן עם כוס יין לבן, ומקבל חשבון של 12 יורו וחצי, כחמישים שקלים, ובמחיר הזה יש לו גם מוזיקה חיה. בארץ רק עבור כוס היין הוא נפרד בכאב ובהשלמה משלושים שקלים, ובמקום מוזיקה המלצה, שיכול להיות הנכד שלו, קורא לו "אחי" או "חבר", ולא משחרר אותו עד שהוא נשבע לו שהכול טעים ושעשה אצלו את עסקת חייו. זו אתונה, עיר בירה באיחוד האירופי. לא טימבוקטו ולא דאקה.

אנדרטת החייל האלמוני. אתונה

בחזית האנדרטה לזכר החייל האלמוני, צמד חיילים מיחידה ייעודית בצבא יוון מבצע טקס החלפת משמרות. מהצד משקיף על ההתרחשות לבוש מדים מצוחצח שנראה כמפקד המתחם. תפקידו הוא לסייע, לפי הצורך, לזקיפים הפועלים לפי כללים

נוקשים של תנועה אילמת. אני מתרשם שחלק ניכר מהסיוע הוא להרחיק מהם תיירים טרדנים, דוגמת תיירת משונה, דווקא לא ישראלית, שחשקה בקלוד'אפ של זקיף.

הוא סיפר לי שהטקס נמשך כל שעות היממה ב־158 השנים האחרונות, ו"נועד לכבד את זכרם של חיילינו האלמונים שלאורך השנים מסרו את נפשם למען המדינה". לדבריו, שירות צבאי ביוון נמשך שנה, וקיום הטקס ההיסטורי מסכם את מלוא השירות הצבאי של חיילים אלה.

ביקשתי פרטים תפעוליים, והוא גילה לי שצמד הזקיפים מתחלף כל שעה, וכשירד גשם חזק מותר להם להתחבא בבודקה. כלל זה מתקיים גם כשהטמפרטורה מגיעה ל־38 מעלות צלזיוס.

כל הזקיפים, כולל המפקד, עתירי קומה. אין זה מקרי. כדי לשרת ביחידה הזו, הנחשבת יוקרתית, על החייל להיות בגובה של לפחות 190 סנטימטרים.

בשבת לפני הצהריים החלטתי ללכת למוזיאון להיסטוריה יוונית מודרנית. בדרך שמעתי רעש מאזור כיכר פנפיסטימיאו. שברתי שמאלה וגיליתי הפגנה עם שלטים ביוונית. ניגשתי לצעיר שאחז באחד השלטים ושאלתי אותו:

"בעד או נגד מה אתם מפגינים?"

"אנחנו נגד המערב המנוון שגרם למלחמה באוקראינה", השיב.

ביקשתי הבהרות.

"המערב", הסביר לי, "עושה הפרדה מלאכותית בין רוסיה לארצות הברית ולנאט"ו, ובכך דוחק את רוסיה לפינה". הוא הוסיף והבהיר כי "האוקראינים נאונים, והתמיכה של המערב בהם מאיימת על רוסיה. מכאן שהרוסים נלחמים באוקראינה כי אין להם ברירה".

"מה דעתך על הדרך שבה מתבצעת המלחמה?" שאלתי.

"משום שזו מלחמת אין ברירה מבחינתם של הרוסים, ומשום שמדובר בניאונאצים, אז מצדידי שיאכלו אותה. אני גם לא מאמין לסיפורי הפגיעה באזרחים, הם נראים לי המצאות של המערב".

הוא וחבריו קומוניסטים, חלק מארגון חוץ פרלמנטרי השואף להרחיב את שורותיו. בשלב מסוים נעה ההפגנה וחסמה את הכביש. שוטרים, שעד אז עמדו בצד, החלו לרסס את המפגינים בגז מדמיע שנועד לפיזור הפגנות. ספיחיו הגיעו גם אליי, ואכן עוררו אצלי רצון עז להתפזה. עצוב, דומע וצרוב גרון נדדתי לעבר טברנה ברחוב אתנס הסמוך. קבב עסיסי וירקות צלויים השיבו במהירות את הצבע ללחיי.

הפגנה באתונה

באמצע אפריל שבתי ארצה מאתונה בתחושה שכך אני צריך לחיות, שזה הכיוון. התחלתי לדבר על רעיון הנסיעה עם בני משפחה וחברים. זו כבר הוכחת רצינות, הרי אני לא יכול לעשות מעצמי צחוק. רובם התלהבו מהרעיון, חלק היו ספקנים, בעיקר בנוגע ליכולת שלי לטייל ולחוות דברים לבד לאורך זמן. חלק מהחברים ששיתפתי

העריכו שאסתפק במסע שיימשך חודשיים עד שלושה חודשים, ואחר־כך אחזור הביתה שמוט זנב. עניתי להם שיכול להיות, אבל מהיכרותי עם עצמי נראה לי שזה יהיה הרבה יותר ארוך. באופן טבעי אנשים נוטים להעריך מצבים מנקודת מבטם ועל פי ניסיון חייהם. משום שהם ורבים ממכריהם לא היו מאמצים מודל חיים כזה, נטו להניח שגם לי הוא עשוי לא להתאים.

אזהרת מסע

בין מועד חזרתי מאתונה ועד היציאה למסע חלפו כחודשיים וחצי. בתקופה זו השלמתי כמה משימות נחוצות, בכללן השתתפות באירועים משפחתיים וחברתיים שלא רציתי להחמיץ. קבעתי כי בסוף יוני 2022 אצא לדרך. הזמנתי באיסטנבול דירה לתקופה של חודש ימים, וטיסה לכיוון אחד בחברת התעופה טורקיש איירווייז.

אדם מתכנן והשמיים מגחכים. בתחילת יוני פורסם כי האיראנים מתכננים לפגוע בישראלים השוהים באיסטנבול. הרשויות הפיקו אזהרת מסע, שלאחר שבועיים אף הוחמרה. ב־13 ביוני צוטטה בעיתונים הודעת המל"ל – המועצה לביטחון לאומי – בזו הלשון:

"לפני שבועיים חודדה לציבור אזהרת המסע לנסיעה לטורקיה, בעקבות החשש במערכת הביטחון מפני ניסיונות איראניים לפגוע ביעדים ישראלים ברחבי העולם, בדגש על טורקיה. נוכח התמשכות האיום ונוכח עליית מדרגה בכוונות האיראניות לפגוע בישראלים בטורקיה, בדגש על איסטנבול, המטה לביטחון לאומי מעלה את אזהרת המסע על איסטנבול לרמתה הגבוהה ביותר, רמה 4".

נו, במצב כזה ירד לי קצת החשק לנסוע לאיסטנבול. ביטלתי את הזמנת הדירה, זכות שהייתה שמורה לי בתנאי ההתקשרות. מארחתי המיועדת, שזה עתה איבדה דייר של חודש ימים, הזדעקה בהודעה נרגשת: "שוקי, מה קרה?" הסברתי לה בהודעה חוזרת את המצב והתנצלתי עמוקות. ביטלתי גם את הטיסה לאיסטנבול בתקווה שטורקיש איירווייז יחזירו לי את הכסף. לקח להם קצת זמן, אבל החזירו ללא דין ודברים.

חלק ראשון

מסלוניקי לפאטרס

יולי-אוגוסט 2022

